

Dragi čitatelji,

u ovom su broju objavljena tri zanimljiva rada iz našeg područja te intervju s poduzetnikom Marijanom Povodnikom.

Autorica Majlinda Hylli pripremila je rad u koautorstvu koji ima za cilj dati povijesni pregled razvoja albanskog sektora proizvodnje kože i obuće, a koji pokriva cijeli proizvodni lanac od prerade kože do proizvodnje obuće, kao i perspektivu ovog sektora u zemlji i njegove izazove. Industrija kože i obuće u Albaniji je jedna od važnijih kategorija izvoza u zemlji, imajući na taj način ključnu ulogu u albanskom gospodarstvu, povećavajući prihode od izvoza. Tijekom svoje povijesti razvoja ovaj sektor industrije imao je razdoblje kolapsa od 1990. do 2003. godine, zbog nastanka nove ekonomske stvarnosti. U usporedbi s industrijom odjeće, industriji kože i obuće trebalo je više vremena da se prilagodi ovoj novoj gospodarskoj stvarnosti, ali je u narednim godinama imala vrlo brz razvoj. Ova industrija je čak udvostručila svoj izvoz od 2005. do 2015. Izvoz obuće dosegao je vrhunac 2018., a tijekom 2019. i 2020. zbog potresa koji je pogodio Albaniju i globalne pandemije Covid-19, smanjen je izvoz tekstila i obuće, no u 2021. je povećan, pokazujući pozitivan trend. Ipak, nakon ovih uzastopnih poteškoća, albanski proizvođači kože i obuće su optimističniji. Albanija ima mnoge prednosti u proizvodnji i izvozu kože i obuće, kao što su relativno niži troškovi proizvodnje, u usporedbi ne samo sa zapadnim zemljama, već i sa susjednim zemljama. To je razlog zašto sve više europskih tvrtki seli svoju proizvodnju iz Azije u Albaniju. Štoviše, geografska blizina europskim tržištima i isporuka finalnih proizvoda u zapadnoeuropske zemlje brža je i fleksibilnija u odnosu na azijske zemlje. Albanija ima obučenu radnu snagu i također kompletan proizvodni ciklus.

Profesorica Antoneta Tomljenović je s koautorima istraživala sklonost površinskoj tvorbi pilinga na pletivu dvije skupine kratkih čarapa pletenih jednonitnim pređama izrađenih postupkom prstenastog, rotorskog i aerodinamičkog pređenja iz viskoznih i liocelnih vlakana u potpunom platiranju poliamidnom multifilamentnom pređom različite finoće, a u usporedbi s čarapama pletenim istovrsnim pamučnim pređama izrađenih postupkom prstenastog pređenja uz uplitanje poliamidne pređe. Sa svrhom praćenja utjecaja tipa primijenjene pređe na sklonost pilingu pletiva kratkih čarapa iz nedovoljno istraženih umjetnih celuloznih vlakana, primijenjen je preinačeni postupak ispitivanja primjenom habalice prema Martindale-u uz uzorkovanje pletiva iz tijela čarape te provedbu ispitivanja prije i nakon pet uzastopnih ciklusa simulirane kućanske njege (pranja i sušenja).

U radu profesora Budimira Mijovića istraživana je najjednostavniji, ali i najfleksibilniji tip fleksibilnog proizvodnog sustava - stanica za fleksibilnu proizvodnju obuće. Sastoji se od jednog ili više CNC strojeva, za opću namjenu ili specijalnu konstrukciju koji su opremljeni s automatskim rukovanjem materijala obuće i izmjenjivačima alata za obradu. Fleksibilni proizvodni sustav je sposoban za automatsku obradu velikog opsega različitih izradaka obuće. On se obično koristi za jedinstvenu i malu serijsku proizvodnju kao neovisni centar za obradu dijelova obuće, ali često i kao polazište za fleksibilni proizvodni sustav. Fleksibilni proizvodni sustav uključuje inovativne računalne tehnologije koje su kao rezultat omogućile neophodnu fleksibilnost automatizacije kroz integraciju i optimizaciju proizvodnih aktivnosti, što u strateškom razvoju vodi ka proizvodnji s bitno novim karakteristikama "računalom integriranoj proizvodnji (CIM)". Takve karakteristike omogućuju ekonomsku uspješnost proizvodnje i pri manjim serijama, što ukazuje da informatička revolucija donosi snažne promjene, iste razine jakosti kao i industrijska revolucija.

Urednica Časopisa intervjuirala je poduzetnika Marijana Povodnika, ing., direktora tt. Mirta-kontrol d.o.o., Zagreb. Tvrtka Mirta-kontrol d.o.o. osnovana je 1993. godine u Zagrebu i od samog početka posluje u području tekstila, kože i povezanih proizvoda. Neprestanim ulaganjem kroz godine poslovanja izrasla je u jednu od vodećih tvrtki u području pružanja usluga ispitivanja i certifikacije proizvoda. Prepoznatljiva je po opremljenosti, profesionalnosti i brzim prilagodbama nestalnim tržišnim zahtjevima. Kvaliteta njihovih usluga prepoznata je i na međunarodnom tržištu. Postižu izvrsne poslovne rezultate i danas zapošljavaju 20 djelatnika.

Truditi ćemo se i dalje biti interesantni i informirati vas o zanimljivostima iz područja kože, obuće, dizajna i srodnih područja u interdisciplinarnom pristupu.

Živjeli!

Glavni i odgovorni urednik Budimir Mijović
s urednicama Antonetom Tomljenović i Emilijom Zdravcom

